ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ
«УКРАЇНА»
ВІННИЦЬКИЙ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ

Кафедра реабілітаційних технологій

Освітня програма «Соціальна робота»
Спеціальність: 231 «Соціальна робота»

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня «бакалавр»

«ОРГАНІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ»

Здобувача освіти:
Заварзін Іван Васильович

Науковий керівник:
д.пед.н., професор
Давиденко Ганна Віталіївна

Рецензент:
д.пед.н., проф. Кочубей Т.Д.

Допущено до захисту рішенням реабілітаційних технологій
Протокол № від «10» 20 травня 2026 р.
Завідувач кафедри _____ Башинська О.І.
(підпис)

Вінниця – 2026

ЗМІСТ

ВСТУП…… 3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ ……. 6
1.1 Сутність соціальної підтримки та її значення для функціонування закладів освіти в умовах війни …… 6
1.2 Нормативно-правові засади організації соціальної підтримки закладів освіти в Україні в умовах воєнного стану ……... 12
1.3 Напрями, форми та механізми соціальної підтримки учасників освітнього процесу в умовах війни ……...….. 20
Висновки до 1 розділу……... 24
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ОРГАНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА РОЗРОБКА СОЦІАЛЬНОГО ПРОЄКТУ …..……. 26
2.1 Діяльність закладів освіти щодо організації соціальної підтримки учасників освітнього процесу та програма емпіричного дослідження 26
2.2 Аналіз результатів емпіричного дослідження особливостей соціальної підтримки закладів освіти в умовах війни ……. 31
2.3 Обґрунтування змісту та розробка соціального проєкту з удосконалення системи соціальної підтримки закладів освіти в умовах війни ……..….. 38
Висновки до 2 розділу……... 43
ВИСНОВКИ ……..……. 46
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ…… 49
ДОДАТКИ …….. 53

ВСТУП

Актуальність теми дослідження зумовлена тим, що в умовах повномасштабної війни в Україні заклади освіти виконують не лише освітню, а й важливу соціальну функцію, забезпечуючи підтримку здобувачів освіти, їхніх сімей та педагогічних працівників. Воєнні дії, вимушене переміщення населення, руйнування освітньої інфраструктури, погіршення психоемоційного стану учасників освітнього процесу та зростання соціальних ризиків актуалізували необхідність розвитку ефективної системи соціальної підтримки закладів освіти [23, с. 45–58; 34, с. 14–22].

У сучасних умовах заклади освіти виступають важливими осередками соціальної стабільності та підтримки населення. Через систему освіти здійснюється психосоціальна підтримка дітей і молоді, соціальна адаптація внутрішньо переміщених осіб, підтримка осіб з інвалідністю, формування безпечного освітнього середовища та забезпечення доступу до необхідних соціальних послуг [25, с. 34–39; 35, с. 205–214]. Соціальна підтримка закладів освіти є важливим механізмом забезпечення стійкості освітнього середовища в умовах війни та одним із пріоритетних напрямів державної соціальної політики [16; 19].

Особливої актуальності проблема набуває в контексті необхідності подолання наслідків війни для учасників освітнього процесу. Значна кількість здобувачів освіти переживає психологічний стрес, пов’язаний із воєнними подіями, втратою відчуття безпеки, зміною місця проживання, розлукою з близькими та невизначеністю майбутнього. У таких умовах важливого значення набуває діяльність закладів освіти щодо організації соціальної, психологічної, інформаційної та адаптаційної підтримки здобувачів освіти [7, с. 31–38; 21, с. 45–58; 29, с. 12–18].

Соціальна підтримка в освітньому середовищі передбачає комплекс заходів, спрямованих на забезпечення соціального благополуччя, захисту прав та інтересів учасників освітнього процесу, профілактику соціальної дезадаптації, сприяння соціальній інтеграції та формування безпечного середовища для навчання й розвитку особистості [20, с. 95–103; 32, с. 41–47]. Важливу роль у

цьому процесі відіграє взаємодія закладів освіти з органами соціального захисту населення, громадськими організаціями, психологічними службами та іншими суб'єктами соціальної роботи [24, с. 71–78; 35, с. 205–214].

Проблематика соціальної підтримки в умовах кризових ситуацій та воєнних конфліктів висвітлюється у працях українських і зарубіжних учених. Теоретичне підґрунтя дослідження становлять праці А. Й. Капської, О. Л. Карамана, Т. В. Семигіної, І. М. Трубавіної, С. О. Богданова, В. Г. Панка, Г. М. Лактіонової та інших науковців, які досліджують проблеми соціальної роботи, психосоціальної підтримки та соціальної адаптації різних категорій населення [3, с. 18–24; 20, с. 95–103; 21, с. 45–58; 25, с. 35–41; 34, с. 14–22]. Вагоме значення для дослідження мають праці Г. В. Давиденко, присвячені питанням інклюзії, доступності, соціальної інтеграції та розвитку безбар'єрного середовища [9, с. 45–53; 11, с. 54–61]. Водночас питання організації соціальної підтримки закладів освіти в умовах війни потребують подальшого наукового осмислення та практичного вдосконалення.

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування особливостей організації соціальної підтримки закладів освіти в умовах війни, дослідження сучасного стану її реалізації та розробка соціального проєкту щодо вдосконалення системи соціальної підтримки учасників освітнього процесу.

Для досягнення поставленої мети визначено такі **завдання дослідження**:

1. Проаналізувати сутність соціальної підтримки та її значення для функціонування закладів освіти в умовах війни.
2. Дослідити нормативно-правові засади організації соціальної підтримки закладів освіти в Україні в умовах воєнного стану.
3. Охарактеризувати напрями, форми та механізми соціальної підтримки учасників освітнього процесу в умовах війни.
4. Проаналізувати діяльність закладів освіти щодо організації соціальної підтримки учасників освітнього процесу.
5. Провести емпіричне дослідження особливостей соціальної підтримки закладів освіти в умовах війни.

6. Розробити соціальний проєкт, спрямований на вдосконалення системи соціальної підтримки закладів освіти в умовах війни.

Об’єкт дослідження – процес організації соціальної підтримки закладів освіти в умовах війни.

Предмет дослідження – зміст, форми, методи та механізми організації соціальної підтримки закладів освіти в умовах воєнного стану.

Методи дослідження. Для досягнення мети дослідження використано комплекс взаємопов’язаних методів: аналіз, синтез, узагальнення та систематизація наукової літератури; аналіз нормативно-правових документів; анкетування; напівструктуроване інтерв’ю; методи кількісної та якісної обробки емпіричних даних.

Емпіричною базою дослідження визначено Вінницький інститут Університету «Україна». У дослідженні взяли участь 40 здобувачів і здобувачок освіти різних спеціальностей та курсів навчання. Для поглибленого вивчення проблеми було проведено 8 напівструктурованих інтерв’ю зі здобувачами освіти, які мали досвід потреби в соціальній, психологічній, інформаційній або адаптаційній підтримці в умовах війни.

Практичне значення дослідження полягає в можливості використання отриманих результатів для вдосконалення системи соціальної підтримки закладів освіти, підвищення ефективності соціальної роботи зі здобувачами освіти, розвитку міжвідомчої взаємодії та розробки програм підтримки учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану.

Публікації. За результатами дослідження підготовлено наукову статтю на тему «Організація соціальної підтримки закладів освіти в умовах війни».

Структура і обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків. Робота містить таблиці, що відображають результати теоретичного й емпіричного дослідження.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ

1.1 Сутність соціальної підтримки та її значення для функціонування закладів освіти в умовах війни

Соціальна підтримка є одним із ключових механізмів забезпечення стабільності суспільства, захисту прав людини та підтримки вразливих категорій населення в умовах соціальних потрясінь і кризових ситуацій. В умовах війни її значення суттєво зростає, оскільки воєнні дії спричиняють масштабні соціальні, економічні та психологічні наслідки для населення, що потребують комплексного реагування з боку державних інституцій, громадських організацій та закладів освіти [23, с. 45–58].

У науковій літературі соціальна підтримка розглядається як система заходів, ресурсів і взаємовідносин, спрямованих на забезпечення соціального благополуччя особистості, подолання життєвих труднощів, підтримку адаптаційних можливостей людини та захист її прав і законних інтересів [32, с. 41–47]. На думку Т. Семигіної, соціальна підтримка є важливою складовою соціальної роботи та включає комплекс соціальних, психологічних, інформаційних, правових і матеріальних заходів, спрямованих на підвищення якості життя людини та її соціальної інтеграції [32, с. 52–56].

Особливого значення соціальна підтримка набуває в умовах війни, коли значна частина населення стикається з втратою житла, роботи, соціальних зв’язків, погіршенням психоемоційного стану та необхідністю адаптації до нових умов життя. У таких обставинах соціальна підтримка сприяє збереженню соціальної стійкості особистості та забезпечує можливість ефективного функціонування в умовах невизначеності та ризику [3, с. 18–24].

Заклади освіти належать до соціальних інституцій, які одними з перших реагують на виклики, пов’язані з війною. Поряд із виконанням освітньої функції вони забезпечують соціалізацію особистості, підтримку психологічного благополуччя, розвиток навичок адаптації та формування безпечного освітнього

середовища. Саме тому організація соціальної підтримки в закладах освіти стає необхідною умовою забезпечення безперервності освітнього процесу та підтримки його учасників [28; 35, с. 205–214].

Війна суттєво змінила умови функціонування освітньої системи України. За даними міжнародних організацій, значна кількість дітей та молоді була змушена змінити місце проживання, перейти на дистанційне навчання або навчатися в умовах постійної загрози безпеці [50; 51]. Водночас зросла потреба в психосоціальній підтримці, соціальній адаптації внутрішньо переміщених осіб та забезпеченні доступності освітніх послуг для всіх категорій населення [47; 48].

Основними напрямами соціальної підтримки учасників освітнього процесу в умовах війни є соціальна адаптація, психосоціальна підтримка, інформаційне консультування, соціальний супровід, підтримка внутрішньо переміщених осіб, сприяння інклюзії та забезпечення доступності освітнього середовища [12; 34, с. 17–22].

Узагальнення основних видів соціальної підтримки учасників освітнього процесу в умовах війни наведено в таблиці 1.1 «Основні види соціальної підтримки учасників освітнього процесу в умовах війни» (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Основні види соціальної підтримки учасників освітнього процесу в умовах війни

Вид підтримки	**Зміст**
Соціальна підтримка	Надання допомоги у вирішенні соціальних проблем, соціальний супровід, посередництво
Психологічна підтримка	Консультування, психологічна допомога, профілактика стресу та емоційного вигорання
Інформаційна підтримка	Надання інформації щодо прав, послуг, можливостей отримання допомоги
Адаптаційна підтримка	Сприяння адаптації ВПО, осіб з інвалідністю та інших вразливих категорій

Освітня підтримка	Забезпечення доступності навчання, підтримка освітньої мотивації
Інклюзивна підтримка	Створення умов для рівного доступу до освіти та участі в освітньому процесі

Джерело: узагальнено автором на основі [3; 12; 23; 28; 32; 34; 35; 47; 48; 50; 51].

Аналіз даних, наведених у таблиці 1.1, свідчить про комплексний характер соціальної підтримки учасників освітнього процесу в умовах війни. Представлені види підтримки взаємодоповнюють один одного та спрямовані на задоволення різних потреб здобувачів освіти, педагогічних працівників і членів їхніх сімей.

Провідне місце займає соціальна підтримка, яка передбачає надання соціального супроводу, допомогу у вирішенні складних життєвих обставин та забезпечення доступу до необхідних соціальних послуг. Саме цей вид підтримки створює основу для подальшої реалізації інших напрямів допомоги та сприяє соціальній адаптації особистості [32, с. 52–56].

Не менш важливою є психологічна підтримка, актуальність якої суттєво зросла в умовах війни. Вона спрямована на подолання наслідків стресу, зниження рівня тривожності, профілактику емоційного вигорання та формування психологічної стійкості учасників освітнього процесу [3, с. 18–24; 29, с. 67–72].

Інформаційна підтримка забезпечує своєчасне інформування здобувачів освіти та їхніх родин про можливості отримання соціальної допомоги, права громадян, доступні соціальні послуги та освітні можливості. В умовах постійних змін та кризових ситуацій цей вид підтримки дозволяє швидше орієнтуватися у нових умовах та приймати обґрунтовані рішення [24, с. 71–78].

Особливу роль відіграє адаптаційна підтримка, яка спрямована насамперед на внутрішньо переміщених осіб, осіб з інвалідністю та інших представників вразливих груп населення. Вона сприяє їхній інтеграції в нове соціальне та

освітнє середовище, формуванню відчуття безпеки та соціальної приналежності [13, с. 85–90].

Освітня підтримка забезпечує безперервність навчального процесу, допомагає долати освітні втрати та підтримувати мотивацію до навчання. В умовах війни вона набуває особливого значення через необхідність організації змішаного або дистанційного навчання та забезпечення рівного доступу до освітніх послуг [43; 49].

Інклюзивна підтримка орієнтована на створення безбар'єрного та доступного освітнього середовища, у якому кожен учасник освітнього процесу має рівні можливості для навчання, розвитку та соціальної участі незалежно від індивідуальних особливостей чи життєвих обставин [9, с. 45–53; 11, с. 54–61].

Таким чином, дані таблиці 1.1 підтверджують, що ефективна соціальна підтримка закладів освіти в умовах війни повинна мати комплексний характер і поєднувати соціальні, психологічні, інформаційні, адаптаційні, освітні та інклюзивні заходи. Лише їх системна реалізація дозволяє забезпечити належний рівень соціального захисту та підтримки учасників освітнього процесу в умовах сучасних викликів.

Соціальна підтримка закладів освіти повинна базуватися на принципах доступності, адресності, добровільності, міжвідомчої взаємодії, поваги до гідності людини та орієнтації на потреби отримувачів допомоги [19; 20, с. 102–105]. Реалізація цих принципів забезпечує ефективність соціальної роботи та сприяє формуванню безпечного освітнього середовища.

Важливою складовою соціальної підтримки є забезпечення психосоціального благополуччя учасників освітнього процесу. Дослідження свідчать, що тривале перебування в умовах війни негативно впливає на психічне здоров'я дітей та молоді, знижує рівень мотивації до навчання, посилює тривожність та соціальну ізоляцію [7, с. 33–36; 29, с. 67–72]. Саме тому заклади освіти мають впроваджувати заходи, спрямовані на підтримку психологічної стійкості та розвиток навичок подолання стресових ситуацій.

Система соціальної підтримки в закладах освіти передбачає взаємодію різних суб'єктів соціальної роботи. До них належать адміністрація закладу

освіти, педагогічні працівники, практичні психологи, соціальні педагоги, органи соціального захисту населення, громадські організації та міжнародні партнери [24, с. 71–78].

Результати аналізу суб'єктів соціальної підтримки закладів освіти в умовах війни представлені у таблиці 1.2 «Суб'єкти соціальної підтримки закладів освіти в умовах війни» (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Суб'єкти соціальної підтримки закладів освіти в умовах війни

Суб'єкт	**Основні функції**
Адміністрація закладу освіти	Організація системи підтримки та координація діяльності
Педагогічні працівники	Виявлення потреб здобувачів освіти та надання первинної підтримки
Практичний психолог	Психологічна допомога та психопрофілактика
Соціальний педагог / соціальний працівник	Соціальний супровід, консультування, координація допомоги
Органи соціального захисту	Надання соціальних послуг та соціальної допомоги
Громадські організації	Реалізація програм підтримки та залучення ресурсів
Міжнародні організації	Фінансова, гуманітарна та експертна підтримка

Джерело: узагальнено автором на основі [7; 19; 20; 24; 29].

Аналіз таблиці 1.2 дає підстави стверджувати, що організація соціальної підтримки закладів освіти в умовах війни має міжвідомчий та багатосуб'єктний характер. Ефективність такої підтримки значною мірою залежить від узгодженої взаємодії різних учасників, кожен із яких виконує визначені функції та забезпечує реалізацію окремих напрямів допомоги учасникам освітнього процесу.

Ключову роль у системі соціальної підтримки відіграє адміністрація закладу освіти, яка здійснює загальну координацію роботи, організовує взаємодію між усіма суб'єктами підтримки та забезпечує створення безпечного освітнього середовища. Саме адміністрація визначає основні напрями соціальної політики закладу освіти та створює умови для впровадження програм підтримки здобувачів освіти й педагогічних працівників [30, с. 45–49].

Важливим суб'єктом соціальної підтримки виступають педагогічні працівники, які безпосередньо взаємодіють зі здобувачами освіти та мають можливість своєчасно виявляти ознаки соціальної дезадаптації, психологічних труднощів або потреби у додатковій допомозі. Завдяки постійному контакту з учнями та студентами вони часто першими помічають проблеми, що виникають внаслідок впливу воєнних подій [27, с. 113–119].

Особливе місце у структурі соціальної підтримки займають практичні психологи та соціальні працівники (соціальні педагоги). Практичні психологи забезпечують психологічну допомогу, сприяють подоланню наслідків стресу та травматичного досвіду, проводять профілактичну та консультативну роботу. Соціальні працівники здійснюють соціальний супровід, консультування, посередництво між отримувачами допомоги та соціальними інституціями, а також координують процес надання соціальних послуг [23, с. 50–54; 32, с. 58–61].

Важливими партнерами закладів освіти є органи соціального захисту населення, які забезпечують реалізацію державної соціальної політики та надають соціальні послуги окремим категоріям громадян. Їхня діяльність спрямована на підтримку внутрішньо переміщених осіб, осіб з інвалідністю, малозабезпечених сімей та інших вразливих груп населення [19; 25, с. 36–40].

Значну роль у забезпеченні соціальної підтримки відіграють громадські організації, які часто оперативно реагують на потреби освітніх закладів та їхніх здобувачів. Вони реалізують гуманітарні, освітні, психологічні та соціальні проєкти, залучають додаткові ресурси та сприяють розвитку партнерських мереж. Прикладом такої діяльності є робота громадських організацій, які

підтримують внутрішньо переміщених осіб, осіб з інвалідністю та постраждалих від війни дітей і молодь [24, с. 71–78].

Особливого значення в умовах війни набуває підтримка міжнародних організацій, які надають фінансову, гуманітарну, методичну та експертну допомогу. Завдяки діяльності UNESCO, UNICEF, UNHCR, Save the Children та інших міжнародних партнерів українські заклади освіти отримують можливість впроваджувати сучасні підходи до психосоціальної підтримки, забезпечення безпеки освітнього середовища та розвитку інклюзивної освіти [47; 48; 50; 51].

Таким чином, таблиця 1.2 демонструє, що соціальна підтримка закладів освіти в умовах війни є результатом спільної діяльності багатьох суб’єктів, які взаємодіють між собою для забезпечення комплексної допомоги учасникам освітнього процесу. Лише за умови ефективної координації зусиль закладів освіти, соціальних служб, громадського сектору та міжнародних партнерів можливо забезпечити належний рівень соціального захисту, підтримки та адаптації здобувачів освіти до викликів воєнного часу.

Отже, соціальна підтримка в умовах війни є важливим інструментом забезпечення стабільного функціонування закладів освіти та підтримки учасників освітнього процесу. Вона охоплює комплекс соціальних, психологічних, інформаційних та адаптаційних заходів, спрямованих на подолання наслідків війни, підтримку соціальної стійкості особистості та забезпечення безпечного освітнього середовища. Ефективність соціальної підтримки значною мірою залежить від міжвідомчої взаємодії та здатності закладу освіти своєчасно реагувати на потреби здобувачів освіти й інших учасників освітнього процесу [32, с. 58–61; 34, с. 23–28].

1.2. Нормативно-правові засади організації соціальної підтримки закладів освіти в Україні в умовах воєнного стану

Організація соціальної підтримки закладів освіти в Україні в умовах воєнного стану ґрунтується на сукупності міжнародних та національних нормативно-правових актів, які визначають права людини на освіту, соціальний

захист, безпеку та отримання необхідної допомоги в складних життєвих обставинах. Нормативно-правове забезпечення виступає важливою основою реалізації соціальної політики держави та створює умови для функціонування закладів освіти в умовах воєнних викликів [15; 16].

Право на освіту належить до фундаментальних прав людини та гарантується міжнародними документами, ратифікованими Україною. Важливе значення мають Конвенція ООН про права дитини, Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю, а також документи UNESCO, UNICEF, UNHCR та інших міжнародних організацій, які визначають принципи забезпечення доступу до освіти, захисту прав дітей та підтримки вразливих категорій населення в умовах надзвичайних ситуацій і збройних конфліктів [40; 41; 47; 48].

Особливу увагу міжнародна спільнота приділяє забезпеченню безперервності освітнього процесу під час кризових ситуацій. У документах UNESCO наголошується, що освіта в умовах надзвичайних ситуацій має розглядатися не лише як право людини, а й як важливий інструмент соціальної стабілізації, психологічного відновлення та захисту дітей і молоді від негативних наслідків війни [48; 49].

На національному рівні нормативно-правові засади соціальної підтримки закладів освіти визначаються Конституцією України, законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про соціальні послуги», «Про охорону дитинства», «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» та іншими нормативними актами [15–19; 22].

Конституція України закріплює право кожного громадянина на освіту, соціальний захист і належні умови для розвитку особистості. У статтях 46 та 53 визначено гарантії соціального захисту населення та доступності освіти, що набуває особливого значення в умовах воєнного стану [22].

Закон України «Про освіту» визначає основні принципи державної політики у сфері освіти, серед яких забезпечення рівного доступу до якісної освіти, інклюзивності, безпечного освітнього середовища та захисту прав учасників освітнього процесу [16]. В умовах війни особливого значення

набувають положення щодо створення безпечних умов навчання, психологічної підтримки та забезпечення безперервності освітнього процесу.

Важливу роль у системі соціальної підтримки закладів освіти відіграє Закон України «Про соціальні послуги», який визначає правові та організаційні засади надання соціальних послуг особам і сім'ям, що перебувають у складних життєвих обставинах. Саме цей закон створює підґрунтя для реалізації соціального супроводу, консультування, соціальної адаптації та інших видів підтримки учасників освітнього процесу [19].

Основні підходи до розуміння змісту основних нормативно-правових актів, що регулюють соціальну підтримку закладів освіти в Україні наведено в таблиці 1.3 «Основні нормативно-правові акти, що регулюють соціальну підтримку закладів освіти в Україні» (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Основні нормативно-правові акти, що регулюють соціальну підтримку закладів освіти в Україні

Нормативно-правовий акт	**Основний зміст**
Конституція України	Гарантує право на освіту та соціальний захист
Закон України «Про освіту»	Визначає принципи функціонування системи освіти та захисту прав учасників освітнього процесу
Закон України «Про повну загальну середню освіту»	Регламентує організацію освітнього процесу та безпечного освітнього середовища
Закон України «Про соціальні послуги»	Визначає порядок надання соціальних послуг та соціальної підтримки
Закон України «Про охорону дитинства»	Спрямований на захист прав дітей та забезпечення їхнього благополуччя
Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»	Регулює соціальний захист та підтримку ВПО

Конвенція ООН про права дитини	Визначає міжнародні стандарти захисту прав дітей
Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю	Гарантує рівні права та доступність освіти для осіб з інвалідністю

Джерело: узагальнено автором на основі [15; 16; 17; 18; 19; 22; 40; 41; 47; 48; 49].

Аналіз основних нормативно-правових актів, що регулюють соціальну підтримку закладів освіти в Україні свідчить про те, що нормативно-правове забезпечення соціальної підтримки закладів освіти в Україні має комплексний характер та формується під впливом як національного законодавства, так і міжнародних правових актів. Представлені в таблиці документи створюють правову основу для реалізації права на освіту, соціальний захист, безпеку та підтримку учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану.

Базовим нормативним документом є Конституція України, яка гарантує право кожної людини на освіту та соціальний захист. Саме конституційні норми визначають загальні принципи державної політики щодо забезпечення доступності освіти та захисту громадян, які опинилися у складних життєвих обставинах [22].

Важливу роль у правовому регулюванні діяльності закладів освіти відіграють Закони України «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту». Вони визначають організаційні засади функціонування системи освіти, права та обов’язки учасників освітнього процесу, а також вимоги щодо створення безпечного та доступного освітнього середовища [16; 18]. В умовах війни їх значення посилюється через необхідність забезпечення безперервності навчання та підтримки здобувачів освіти.

Окреме місце у системі нормативно-правового забезпечення займають закони соціального спрямування. Закон України «Про соціальні послуги» регламентує порядок надання соціальної допомоги та соціального супроводу особам, які потребують підтримки, тоді як Закон України «Про охорону дитинства» визначає механізми захисту прав дітей та забезпечення їхнього

благополуччя [17; 19]. Саме ці документи створюють правові підстави для реалізації соціальної роботи в освітньому середовищі.

Особливого значення в умовах війни набуває Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», який спрямований на захист громадян, змушених залишити місце проживання через воєнні дії. Реалізація його положень забезпечує доступ внутрішньо переміщених дітей та молоді до освітніх і соціальних послуг незалежно від місця їхнього тимчасового перебування [15].

Міжнародний рівень нормативного забезпечення представлений Конвенцією ООН про права дитини та Конвенцією ООН про права осіб з інвалідністю. Ці документи визначають міжнародні стандарти забезпечення рівного доступу до освіти, недискримінації, соціальної інтеграції та захисту прав дітей і осіб з інвалідністю [40; 41]. Їхні положення стали основою для розвитку інклюзивної освіти та формування сучасної системи соціальної підтримки в Україні.

Таким чином, аналіз основних нормативно-правових актів, що регулюють соціальну підтримку закладів освіти в Україні демонструє, що нормативно-правове забезпечення соціальної підтримки закладів освіти є багаторівневою системою взаємопов’язаних документів, які регулюють різні аспекти соціального захисту та підтримки учасників освітнього процесу. Їх комплексне застосування створює необхідні умови для ефективного функціонування закладів освіти та реалізації соціальної підтримки в умовах воєнного стану.

Після початку повномасштабної війни нормативно-правова база України була доповнена низкою документів, спрямованих на забезпечення функціонування освітньої системи в умовах воєнного стану. Міністерством освіти і науки України було розроблено рекомендації щодо організації освітнього процесу, забезпечення дистанційного навчання, психологічної підтримки учасників освітнього процесу та створення безпечних умов перебування у закладах освіти [28].

Особливого значення набуває Національна стратегія розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі, яка передбачає

формування умов для збереження фізичного та психічного здоров'я учасників освітнього процесу, розвитку навичок безпечної поведінки та забезпечення психосоціальної підтримки [28].

Важливе місце у нормативному забезпеченні займають державні стандарти соціальних послуг, які визначають механізми надання соціальної допомоги та соціальної адаптації особам, що перебувають у складних життєвих обставинах. Саме на їх основі здійснюється організація соціальної роботи із здобувачами освіти, внутрішньо переміщеними особами, особами з інвалідністю та іншими категоріями населення, які потребують підтримки [12].

Система нормативно-правового забезпечення соціальної підтримки закладів освіти передбачає реалізацію комплексу заходів, спрямованих на забезпечення безпеки, психологічного благополуччя та соціальної адаптації учасників освітнього процесу.

Аналіз основних напрямів нормативного забезпечення соціальної підтримки закладів освіти в умовах воєнного стану наведено у таблиці 1.4 «Основні напрями нормативного забезпечення соціальної підтримки закладів освіти в умовах воєнного стану» (табл.1.4).

Таблиця 1.4

Основні напрями нормативного забезпечення соціальної підтримки закладів освіти в умовах воєнного стану

Напрям	**Нормативне забезпечення**
Забезпечення права на освіту	Конституція України, Закон України «Про освіту»
Соціальний захист учасників освітнього процесу	Закон України «Про соціальні послуги», Закон України «Про охорону дитинства»
Підтримка внутрішньо переміщених осіб	Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»
Інклюзивна освіта та доступність	Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю, Закон України «Про освіту»

Психологічна підтримка та безпека	Національна стратегія розбудови безпечного і здорового освітнього середовища
Освіта в умовах надзвичайних ситуацій	Документи UNESCO, UNICEF, рекомендації МОН України

Джерело: узагальнено автором на основі [12; 28].

Аналіз основних напрямів нормативного забезпечення соціальної підтримки закладів освіти в умовах воєнного стану дає змогу зробити висновок, що нормативне забезпечення соціальної підтримки закладів освіти в умовах воєнного стану охоплює широкий спектр напрямів діяльності, спрямованих на захист прав учасників освітнього процесу, забезпечення безперервності навчання та створення безпечного освітнього середовища. Кожен із представлених напрямів має власну нормативно-правову основу та виконує важливу функцію в системі соціальної підтримки.

Першочергове значення має забезпечення права на освіту, яке гарантується Конституцією України та Законом України «Про освіту». Ці документи визначають обов’язок держави створювати умови для доступної та якісної освіти навіть в умовах надзвичайних ситуацій та воєнного стану. Реалізація цього напряму сприяє збереженню освітнього потенціалу країни та підтримці соціальної стабільності суспільства [16; 22].

Важливим складником системи соціальної підтримки є соціальний захист учасників освітнього процесу. Законодавство у сфері соціальних послуг та охорони дитинства забезпечує правові механізми надання допомоги особам, які перебувають у складних життєвих обставинах, а також створює умови для підтримки дітей, молоді та їхніх сімей [17; 19]. У контексті війни значення цього напряму суттєво посилюється через зростання кількості осіб, які потребують соціального супроводу та додаткової підтримки.

Окремої уваги заслуговує нормативне забезпечення підтримки внутрішньо переміщених осіб. Внаслідок воєнних дій значна кількість здобувачів освіти та їхніх родин була змушена змінити місце проживання, що потребує створення умов для їхньої адаптації, інтеграції та безперешкодного доступу до освітніх і

соціальних послуг [15]. Саме тому законодавчі гарантії захисту прав внутрішньо переміщених осіб є важливою складовою сучасної системи соціальної підтримки.

Важливим напрямом нормативного регулювання є забезпечення інклюзивної освіти та доступності. Національне законодавство та міжнародні документи визначають необхідність створення безбар'єрного освітнього середовища, забезпечення рівних можливостей для осіб з інвалідністю та інших вразливих категорій населення, а також реалізації принципів недискримінації та соціальної справедливості [16; 41].

Особливого значення в умовах війни набувають питання психологічної підтримки та безпеки учасників освітнього процесу. Національна стратегія розбудови безпечного і здорового освітнього середовища передбачає створення умов для збереження психічного здоров'я, розвитку стресостійкості та формування навичок безпечної поведінки серед дітей і молоді [28]. Це є надзвичайно актуальним в умовах постійних повітряних тривог, ризиків для життя та психологічного навантаження, пов'язаного з війною.

Останній напрям пов'язаний із забезпеченням освіти в умовах надзвичайних ситуацій. Документи UNESCO, UNICEF та рекомендації Міністерства освіти і науки України визначають підходи до організації навчання під час кризових ситуацій, підтримки освітніх закладів та збереження доступу до освіти для всіх категорій населення [48; 50; 51]. Це дозволяє адаптувати освітню систему до нових викликів та забезпечувати її стійке функціонування.

Таким чином, аналіз основних напрямів нормативного забезпечення соціальної підтримки закладів освіти в умовах воєнного стану демонструє, що нормативне забезпечення соціальної підтримки закладів освіти в умовах воєнного стану має системний характер і охоплює правові, соціальні, освітні, психологічні та інклюзивні аспекти діяльності. Комплексна реалізація зазначених напрямів створює необхідні умови для захисту прав учасників освітнього процесу, підтримки їхнього благополуччя та забезпечення ефективного функціонування закладів освіти в умовах війни.

Підводячи підсумок можемо зазначити, що нормативно-правові засади організації соціальної підтримки закладів освіти в Україні в умовах воєнного стану формуються під впливом міжнародних стандартів захисту прав людини та національного законодавства. Чинна нормативна база забезпечує правові механізми реалізації соціальної підтримки, захисту прав учасників освітнього процесу, організації соціальних послуг та створення безпечного освітнього середовища. Водночас сучасні виклики, пов’язані з війною, зумовлюють необхідність подальшого розвитку нормативного забезпечення та вдосконалення механізмів практичної реалізації соціальної підтримки в освітній сфері [16; 19; 28; 48].

1.3. Напрями, форми та механізми соціальної підтримки учасників освітнього процесу в умовах війни

Повномасштабна війна в Україні суттєво вплинула на функціонування системи освіти та умови життєдіяльності учасників освітнього процесу. Здобувачі освіти, педагогічні працівники та члени їхніх сімей зіткнулися з численними соціальними, психологічними, економічними та безпековими викликами, які потребують комплексного реагування з боку держави, закладів освіти та соціальних інституцій. У таких умовах особливого значення набуває організація ефективної системи соціальної підтримки, спрямованої на забезпечення соціального благополуччя, психологічної стійкості та успішної адаптації учасників освітнього процесу до нових життєвих реалій [23, с. 48–54; 34, с. 17–22].

Соціальна підтримка учасників освітнього процесу являє собою комплекс заходів, спрямованих на попередження та подолання складних життєвих обставин, захист прав людини, забезпечення доступу до соціальних послуг та створення умов для повноцінної участі особистості в освітньому та суспільному житті [32, с. 52–58]. Її зміст визначається потребами конкретних категорій отримувачів допомоги та особливостями соціального середовища, у якому вони перебувають.

У сучасних умовах основними отримувачами соціальної підтримки в закладах освіти є здобувачі освіти, внутрішньо переміщені особи, особи з інвалідністю, діти та молодь, які постраждали внаслідок війни, а також педагогічні працівники, що зазнають значного психоемоційного навантаження [13, с. 86–89; 27, с. 113–117].

До основних напрямів соціальної підтримки учасників освітнього процесу належать психосоціальна підтримка, соціальна адаптація, соціальний супровід, інформаційно-консультативна допомога, підтримка інклюзивного навчання та розвиток безпечного освітнього середовища. Реалізація цих напрямів сприяє подоланню негативних наслідків війни та забезпечує стабільність функціонування освітньої системи [21, с. 45–58; 31, с. 29–33].

Вважаємо за доцільне представити коротко основні напрями соціальної підтримки учасників освітнього процесу в умовах війни у вигляді таблиці 1.5 «Основні напрями соціальної підтримки учасників освітнього процесу в умовах війни» (табл. 1.5).

Таблиця 1.5

Основні напрями соціальної підтримки учасників освітнього процесу в умовах війни

Напрям соціальної підтримки	**Основний зміст**
Психосоціальна підтримка	Надання психологічної допомоги, профілактика стресу та емоційного вигорання
Соціальна адаптація	Допомога в адаптації до нових умов життя та навчання
Соціальний супровід	Комплексна підтримка осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах
Інформаційно-консультативна підтримка	Надання інформації про права, соціальні послуги та можливості отримання допомоги
Інклюзивна підтримка	Забезпечення рівного доступу до освіти та соціальних послуг

Безпекова підтримка	Формування навичок безпечної поведінки та реагування на надзвичайні ситуації
Напрям соціальної підтримки	Основний зміст

Джерело: узагальнено автором на основі [13; 21; 23; 27; 31; 32; 34].

Аналіз сучасної практики соціальної роботи свідчить, що одним із найбільш затребуваних напрямів є психосоціальна підтримка. Війна негативно впливає на емоційний стан дітей і молоді, спричиняє підвищення рівня тривожності, страху, соціальної ізоляції та інших психологічних проблем. Саме тому заклади освіти активно впроваджують програми психологічної підтримки, тренінги зі стресостійкості, групові та індивідуальні консультації [7, с. 33–37; 29, с. 68–72].

Соціальна адаптація є важливим напрямом підтримки внутрішньо переміщених осіб та інших категорій населення, які зазнали впливу воєнних подій. Вона спрямована на інтеграцію особистості в нове освітнє та соціальне середовище, формування відчуття безпеки та соціальної приналежності [13, с. 86–89].

Не менш важливим напрямом є соціальний супровід, який передбачає оцінку потреб отримувачів допомоги, координацію надання соціальних послуг, посередництво між особою та різними соціальними інституціями, а також моніторинг результатів підтримки [19; 32, с. 56–58].

Реалізація зазначених напрямів здійснюється через різноманітні форми соціальної підтримки. Форми визначають практичні способи організації допомоги та забезпечують можливість адаптувати підтримку до конкретних потреб учасників освітнього процесу [23, с. 50–54].

Узагальнену характеристику основних форм соціальної підтримки учасників освітнього процесу в умовах війни наведено в таблиці 1.6 «Основні форми соціальної підтримки учасників освітнього процесу в умовах війни» (табл. 1.6).

Таблиця 1.6

Основні форми соціальної підтримки учасників освітнього процесу в умовах війни

Форма підтримки	**Характеристика**
Індивідуальне консультування	Надання адресної допомоги окремим особам
Групова робота	Тренінги, заняття, групи взаємопідтримки
Соціальний супровід	Тривала комплексна підтримка особи або сім'ї
Інформаційні заходи	Лекції, вебінари, інформаційні кампанії
Психологічні інтервенції	Психологічне консультування та кризова допомога
Онлайн-підтримка	Дистанційне консультування та супровід
Мережеве партнерство	Співпраця з громадськими та державними інституціями

Джерело: узагальнено автором на основі [13; 21; 23; 27; 31; 32; 34].

Важливим механізмом реалізації соціальної підтримки є міжвідомча взаємодія. Вона передбачає співпрацю закладів освіти з органами соціального захисту населення, службами у справах дітей, закладами охорони здоров'я, громадськими організаціями та міжнародними партнерами. Саме міжвідомча взаємодія дозволяє забезпечити комплексний підхід до вирішення проблем учасників освітнього процесу та ефективно використовувати наявні ресурси [24, с. 71–78].

Ще одним важливим механізмом є соціальне партнерство, яке забезпечує залучення додаткових ресурсів для реалізації програм підтримки. У сучасних умовах значну роль у підтримці закладів освіти відіграють громадські організації, благодійні фонди, волонтерські ініціативи та міжнародні організації, які надають гуманітарну, психологічну та методичну допомогу [42; 46; 47].

Важливим інструментом соціальної підтримки стає цифровізація соціальних послуг та освітнього процесу. Використання онлайн-платформ, цифрових сервісів і дистанційних форм взаємодії дозволяє забезпечити

безперервність підтримки навіть у випадках обмеженого доступу до закладів освіти або переміщення учасників освітнього процесу [9, с. 97–103].

Таким чином, соціальна підтримка учасників освітнього процесу в умовах війни реалізується через систему взаємопов'язаних напрямів, форм і механізмів діяльності. Її ефективність залежить від здатності закладів освіти своєчасно виявляти потреби учасників освітнього процесу, забезпечувати міжвідомчу взаємодію та впроваджувати сучасні підходи до надання соціальної допомоги. Комплексний характер соціальної підтримки дозволяє мінімізувати негативні наслідки війни та сприяє збереженню стабільності освітнього середовища [21, с. 56–58; 32, с. 58–61].

Висновки до 1 розділу

У результаті теоретичного аналізу наукової літератури та нормативно-правових документів встановлено, що соціальна підтримка є важливою складовою соціальної політики держави та одним із ключових механізмів забезпечення стабільного функціонування закладів освіти в умовах війни. Соціальна підтримка розглядається як система соціальних, психологічних, інформаційних, правових та адаптаційних заходів, спрямованих на подолання складних життєвих обставин, захист прав людини та забезпечення її соціального благополуччя [23, с. 45–58; 32, с. 52–58].

З'ясовано, що в умовах воєнного стану роль закладів освіти суттєво розширюється. Поряд із реалізацією освітньої функції вони забезпечують соціальну підтримку здобувачів освіти, педагогічних працівників та їхніх сімей, сприяють психосоціальній адаптації, формуванню безпечного освітнього середовища та підтримці соціальної стійкості учасників освітнього процесу [25, с. 34–39; 35, с. 205–214].

Встановлено, що нормативно-правову основу організації соціальної підтримки закладів освіти становлять Конституція України, Закони України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про соціальні послуги», «Про охорону дитинства», «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо

переміщених осіб», а також міжнародні документи, зокрема Конвенція ООН про права дитини, Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю та рекомендації міжнародних організацій UNESCO, UNICEF і UNHCR [15–19; 22; 40; 41]. Аналіз нормативно-правової бази свідчить про наявність достатнього правового підґрунтя для реалізації соціальної підтримки учасників освітнього процесу, однак сучасні виклики війни потребують подальшого вдосконалення механізмів її практичної реалізації.

Доведено, що соціальна підтримка учасників освітнього процесу в умовах війни реалізується через низку взаємопов’язаних напрямів, серед яких провідне місце займають психосоціальна підтримка, соціальна адаптація, соціальний супровід, інформаційно-консультативна допомога, інклюзивна підтримка та забезпечення безпеки освітнього середовища [21, с. 45–58; 31, с. 29–33]. Реалізація цих напрямів здійснюється через різноманітні форми роботи, зокрема індивідуальне консультування, групові заняття, тренінги, соціальний супровід, інформаційні заходи та онлайн-підтримку.

Важливим результатом теоретичного аналізу стало визначення основних механізмів соціальної підтримки закладів освіти в умовах війни. До них належать міжвідомча взаємодія, соціальне партнерство, залучення ресурсів громадських та міжнародних організацій, а також використання сучасних цифрових технологій для надання соціальних та освітніх послуг [24, с. 71–78; 42; 47]. Їхнє комплексне застосування забезпечує ефективність соціальної підтримки та сприяє подоланню негативних наслідків воєнних дій для учасників освітнього процесу.

Таким чином, проведений теоретичний аналіз підтвердив актуальність проблеми організації соціальної підтримки закладів освіти в умовах війни та створив науково-теоретичне підґрунтя для подальшого емпіричного дослідження особливостей її реалізації у Вінницькому інституті Університету «Україна» та розробки соціального проєкту щодо вдосконалення системи підтримки учасників освітнього процесу.

РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ОРГАНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА РОЗРОБКА СОЦІАЛЬНОГО ПРОЄКТУ

2.1 Діяльність закладів освіти щодо організації соціальної підтримки учасників освітнього процесу та програма емпіричного дослідження

В умовах повномасштабної війни в Україні діяльність закладів освіти значно трансформувалася та вийшла за межі традиційного освітнього процесу. Сучасні заклади освіти виконують важливу соціальну функцію, спрямовану на підтримку здобувачів освіти, педагогічних працівників та членів їхніх сімей, які стикаються з наслідками воєнних дій. У зв’язку з цим одним із пріоритетних напрямів діяльності закладів освіти стало формування ефективної системи соціальної підтримки учасників освітнього процесу [23, с. 45–58; 35, с. 205–214].

Соціальна підтримка в закладах освіти реалізується через комплекс заходів, спрямованих на забезпечення психологічного благополуччя, соціальної адаптації, інформаційного супроводу, підтримки внутрішньо переміщених осіб, осіб з інвалідністю та інших вразливих категорій населення. Особливого значення набуває створення безпечного освітнього середовища, яке сприяє збереженню мотивації до навчання та формуванню відчуття соціальної захищеності [29, с. 67–72; 34, с. 17–22].

Аналіз сучасної практики свідчить, що заклади освіти використовують різноманітні форми соціальної підтримки, які охоплюють як індивідуальну, так і групову роботу. Найбільш поширеними є психологічне консультування, інформаційна підтримка, проведення тренінгів, соціальний супровід, залучення до волонтерської діяльності та організація взаємодії з громадськими організаціями й соціальними службами [24, с. 71–78].

Вінницький інститут Університету «Україна» є одним із закладів освіти, який активно реалізує заходи соціальної підтримки учасників освітнього процесу. Заклад має значний досвід роботи з особами з інвалідністю, внутрішньо переміщеними особами, ветеранами та іншими категоріями населення, які

потребують додаткової підтримки. Особлива увага приділяється забезпеченню доступності освітніх послуг, розвитку інклюзивного середовища та підтримці психоемоційного благополуччя здобувачів освіти [9, с. 45–53; 11, с. 54–61].

Система соціальної підтримки у Вінницькому інституті Університету «Україна» реалізується через співпрацю адміністрації закладу, кураторів академічних груп, практичних психологів, громадських організацій та інших партнерів. Важливу роль у цьому процесі відіграє взаємодія з громадською організацією «Соціальна перспектива», яка має багаторічний досвід реалізації соціальних, освітніх та інклюзивних проєктів.

Для кращого розуміння системи забезпечення основних напрямів соціальної підтримки здобувачів освіти у Вінницькому інституті Університету «Україна» доцільно представити аналіз у таблиці 2.1 «Основні напрями соціальної підтримки здобувачів освіти у Вінницькому інституті Університету «Україна»» (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Основні напрями соціальної підтримки здобувачів освіти у Вінницькому інституті Університету «Україна»

Напрям діяльності	**Зміст роботи**
Психологічна підтримка	Консультування, психологічна допомог профілактика стресу
Соціальна підтримка	Консультування щодо соціальних послуг т соціального захисту
Підтримка ВПО	Допомога в адаптації та інтеграції до новог освітнього середовища
Інклюзивна підтримка	Забезпечення доступності та рівних можливосте для осіб з інвалідністю
Волонтерська діяльність	Залучення здобувачів освіти до соціальних т благодійних ініціатив
Інформаційна підтримка	Надання актуальної інформації щодо освітніх т соціальних можливостей

Джерело: узагальнено автором на основі [9; 11; 23; 24; 29; 34; 35].

З метою вивчення особливостей організації соціальної підтримки закладів освіти в умовах війни було розроблено програму емпіричного дослідження.

Метою емпіричного дослідження є виявлення потреб здобувачів освіти у соціальній підтримці, оцінка ефективності існуючих форм допомоги та визначення напрямів удосконалення системи соціальної підтримки у закладі освіти.

Для досягнення поставленої мети були визначені такі завдання дослідження:

– з'ясувати рівень поінформованості здобувачів освіти про можливості отримання соціальної підтримки;

– визначити основні проблеми та труднощі, з якими стикаються здобувачі освіти в умовах війни;

– дослідити потребу у різних видах соціальної підтримки;

– оцінити ефективність діяльності закладу освіти щодо підтримки учасників освітнього процесу;

– визначити напрями вдосконалення системи соціальної підтримки.

У процесі дослідження використовувалися методи анкетування та напівструктурованого інтерв’ю.

Анкетування було проведено серед 40 здобувачів і здобувачок освіти Вінницького інституту Університету «Україна», які навчаються за різними спеціальностями та курсами підготовки. Вибірка формувалася за принципом добровільної участі та забезпечувала представлення різних категорій здобувачів освіти.

Для поглибленого аналізу проблеми було проведено 8 напівструктурованих інтерв’ю зі здобувачами освіти, які мали досвід потреби в соціальній, психологічній або адаптаційній підтримці в умовах війни. Інтерв’ювання дозволило отримати більш детальну інформацію щодо індивідуального досвіду респондентів та їхнього бачення шляхів удосконалення системи підтримки.

Характеристику вибірки емпіричного дослідження представлено в таблиці 2.2 «Характеристика вибірки емпіричного дослідження» (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Характеристика вибірки емпіричного дослідження

Категорія респондентів	**Кількість осіб**
Здобувачі освіти (анкетування)	40
Здобувачі освіти (напівструктуровані інтерв'ю)	8
Усього учасників дослідження	48

Джерело: розроблено автором.

Для проведення анкетування було розроблено анкету «Оцінка потреб здобувачів освіти у соціальній підтримці в умовах війни», яка містила питання щодо труднощів, які виникають під час навчання, потреб у різних видах підтримки, оцінки діяльності закладу освіти та пропозицій щодо її вдосконалення (Додаток А).

З метою поглибленого вивчення особливостей організації соціальної підтримки в умовах війни було проведено 8 напівструктурованих інтерв'ю зі здобувачами та здобувачками освіти Вінницького інституту Університету «Україна». До участі в інтерв'ю були залучені особи, які мали досвід отримання або потреби в соціальній, психологічній, інформаційній чи адаптаційній підтримці під час війни.

Напівструктуроване інтерв'ю було обрано як метод дослідження через його здатність поєднувати чітку структуру запитань із можливістю детального обговорення індивідуального досвіду респондентів. Такий підхід дозволив отримати не лише фактичну інформацію, але й з'ясувати ставлення здобувачів освіти до існуючої системи підтримки, їхні потреби та пропозиції щодо її вдосконалення.

Програма інтерв'ю включала п'ять змістових блоків.

Блок 1. Соціально-демографічна характеристика респондента

- вік;
- стать;
- спеціальність та курс навчання;
- наявність статусу внутрішньо переміщеної особи;
- наявність інвалідності або особливих освітніх потреб.

Блок 2. Досвід навчання в умовах війни

- які труднощі виникли під час навчання після початку повномасштабної війни;
- як війна вплинула на освітню діяльність та повсякденне життя;
- які зміни відбулися у ставленні до навчання та майбутньої професійної діяльності.

Блок 3. Досвід отримання соціальної підтримки

- чи звертався респондент за соціальною або психологічною допомогою;
- які види підтримки були найбільш корисними;
- хто найчастіше надавав підтримку (заклад освіти, родина, друзі, громадські організації, соціальні служби тощо);
- наскільки доступною була допомога.

Блок 4. Оцінка діяльності закладу освіти

- чи достатньо уваги приділяється соціальній підтримці здобувачів освіти;
- які форми підтримки є найбільш ефективними;
- які труднощі існують у системі підтримки;
- чи відчувають здобувачі освіти себе захищеними та підтриманими.

Блок 5. Перспективи вдосконалення соціальної підтримки

- які заходи необхідно запровадити для покращення системи підтримки;
- які потреби залишаються незадоволеними;
- які нові послуги або програми доцільно впровадити в закладі освіти;
- роль соціального працівника у вирішенні проблем здобувачів освіти.

Отримані під час інтерв’ю дані були систематизовані та використані для якісного аналізу особливостей соціальної підтримки учасників освітнього процесу в умовах війни. Результати інтерв’ювання дозволили доповнити кількісні дані анкетування та сформувати практичні рекомендації щодо вдосконалення системи соціальної підтримки у Вінницькому інституті Університету «Україна».

Таким чином, проведений аналіз діяльності закладів освіти свідчить про зростання ролі соціальної підтримки в умовах війни та необхідність постійного

вдосконалення механізмів її реалізації. Розроблена програма емпіричного дослідження створює підґрунтя для вивчення потреб здобувачів освіти та подальшого обґрунтування шляхів удосконалення системи соціальної підтримки у Вінницькому інституті Університету «Україна».

2.2 Аналіз результатів емпіричного дослідження особливостей соціальної підтримки закладів освіти в умовах війни

З метою вивчення особливостей організації соціальної підтримки закладів освіти в умовах війни було проведено емпіричне дослідження на базі Вінницького інституту Університету «Україна». У дослідженні взяли участь 40 здобувачів і здобувачок освіти різних курсів та спеціальностей. Додатково було проведено 8 напівструктурованих інтерв'ю для більш глибокого аналізу досвіду отримання соціальної підтримки в умовах війни.

Перший блок анкети був спрямований на виявлення основних труднощів, з якими стикаються здобувачі освіти під час навчання в умовах воєнного стану. Для систематизації результатів основних труднощів, з якими стикаються здобувачі освіти в умовах війни (n=40) дані представлено у таблиці 2.3 «Основні труднощі, з якими стикаються здобувачі освіти в умовах війни» (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Основні труднощі, з якими стикаються здобувачі освіти в умовах війни

Варіант відповіді	**Кількість осіб**	**%**
Психоемоційне напруження та тривожність	31	77,5
Повітряні тривоги та перебої в навчанні	28	70,0
Невизначеність щодо майбутнього	25	62,5
Фінансові труднощі	19	47,5
Проблеми з концентрацією уваги	17	42,5
Труднощі поєднання навчання та роботи	14	35,0
Проблеми адаптації до нових умов проживання	10	25,0

Джерело: складено автором.

Як видно з таблиці 2.3, найбільш поширеною проблемою серед респондентів є психоемоційне напруження та тривожність, на що вказали 77,5 % опитаних. Значна частина здобувачів освіти також відзначила негативний вплив повітряних тривог на освітній процес (70,0 %) та невизначеність щодо майбутнього (62,5 %). Отримані результати підтверджують висновки сучасних досліджень щодо зростання психологічного навантаження на молодь в умовах війни [7, с. 33–37; 29, с. 68–72].

Наступний блок анкети стосувався потреб здобувачів освіти (n=40) у різних видах соціальної підтримки. Для узагальнення результатів сформовано таблицю 2.4 «Потреби здобувачів освіти у соціальній підтримці» (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Потреби здобувачів освіти у соціальній підтримці

Вид підтримки	**Кількість осіб**	**%**
Психологічна підтримка	29	72,5
Інформаційна підтримка	23	57,5
Кар'єрне консультування	20	50,0
Соціальне консультування	18	45,0
Матеріальна допомога	16	40,0
Юридичне консультування	12	30,0
Волонтерські та соціальні ініціативи	10	25,0

Джерело: складено автором.

Аналіз результатів, наведених у таблиці 2.4, свідчить про наявність значного запиту здобувачів освіти на різні види соціальної підтримки в умовах війни. Отримані дані демонструють, що потреби респондентів виходять далеко за межі суто освітніх питань і охоплюють психологічну, соціальну, інформаційну та професійну сфери життєдіяльності.

Найбільш затребуваною виявилася психологічна підтримка, потребу в якій висловили 72,5 % опитаних. Такий результат свідчить про значний вплив воєнних подій на психоемоційний стан молоді. Постійні повітряні тривоги, переживання за власну безпеку та безпеку близьких, невизначеність майбутнього, інформаційне перевантаження та тривалий стрес формують потребу в професійній психологічній допомозі та психосоціальній підтримці. Отримані результати узгоджуються з

висновками сучасних досліджень, які вказують на зростання рівня тривожності та емоційного виснаження серед молоді в умовах війни [3, с. 18–24; 29, с. 67–72].

Друге місце за рівнем затребуваності посідає інформаційна підтримка (57,5 %). Це свідчить про потребу здобувачів освіти в отриманні достовірної інформації щодо освітніх можливостей, програм підтримки, соціальних послуг, можливостей академічної мобільності, працевлаштування та професійного розвитку. В умовах швидких суспільних змін та нестабільності інформаційна підтримка виступає важливим чинником соціальної адаптації та зниження рівня невизначеності [24, с. 71–78].

Половина респондентів (50,0 %) зазначили потребу у кар'єрному консультуванні. Такий показник свідчить про прагнення молоді планувати власне професійне майбутнє навіть в умовах воєнного стану. Здобувачі освіти потребують допомоги у визначенні професійних перспектив, адаптації до змін на ринку праці та формуванні навичок конкурентоспроможності. Це особливо актуально для випускних курсів, які найближчим часом виходитимуть на ринок праці.

Соціальне консультування є важливим для 45,0 % респондентів. Отримані результати свідчать про потребу здобувачів освіти у фаховій допомозі щодо вирішення соціальних проблем, оформлення соціальних виплат, отримання пільг, доступу до державних та громадських програм підтримки. Така потреба особливо актуальна для внутрішньо переміщених осіб та студентів із соціально вразливих категорій населення [19; 25, с. 36–40].

Потребу в матеріальній допомозі зазначили 40,0 % опитаних. Цей показник підтверджує, що значна частина студентської молоді стикається з фінансовими труднощами, які можуть негативно впливати на можливість продовження навчання та повноцінної участі в освітньому процесі. В умовах війни питання матеріальної підтримки залишаються важливим компонентом соціального захисту здобувачів освіти.

Менш поширеними, але також важливими є потреби в юридичному консультуванні (30,0 %) та участі у волонтерських і соціальних ініціативах (25,0 %). Потреба в юридичній підтримці може бути пов'язана з питаннями соціального захисту, працевлаштування, отримання статусу внутрішньо переміщеної особи або

іншими правовими аспектами. Водночас зацікавленість у волонтерській діяльності свідчить про готовність частини молоді не лише отримувати допомогу, а й брати активну участь у вирішенні суспільних проблем та підтримці інших людей.

Загалом результати дослідження підтверджують, що найбільш актуальними для здобувачів освіти є потреби, пов’язані з психосоціальною підтримкою та адаптацією до умов воєнного часу. Це дозволяє зробити висновок про необхідність посилення діяльності закладів освіти саме у напрямі психологічної підтримки, розвитку консультативних сервісів, кар’єрного супроводу та інформаційної роботи. Отримані результати також будуть враховані під час розробки соціального проєкту, спрямованого на вдосконалення системи соціальної підтримки учасників освітнього процесу.

Для оцінювання діяльності закладу освіти щодо організації соціальної підтримки респондентам (n=40) було запропоновано оцінити її ефективність за п’ятибальною шкалою.

Для узагальнення результатів сформовано таблицю 2.5 «Оцінка ефективності соціальної підтримки у закладі освіти» (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Оцінка ефективності соціальної підтримки у закладі освіти

Оцінка	**Кількість осіб**	**%**
Відмінно	9	22,5
Добре	18	45,0
Задовільно	10	25,0
Незадовільно	3	7,5
Дуже погано	0	0,0

Джерело: складено автором.

Аналіз результатів, наведених у таблиці 2.5, свідчить про загалом позитивну оцінку здобувачами освіти діяльності закладу освіти щодо організації соціальної підтримки в умовах війни. Сукупно 67,5 % респондентів оцінили ефективність соціальної підтримки на високому рівні («відмінно» та «добре»), що свідчить про достатньо успішне функціонування існуючої системи допомоги та позитивне сприйняття здобувачами освіти заходів, які реалізуються у закладі освіти.

Зокрема, оцінку «відмінно» надали 22,5 % опитаних, що може свідчити про їхню повну задоволеність доступністю та якістю наявних форм підтримки. Для цієї категорії респондентів важливими факторами виступають відкритість адміністрації до вирішення проблем здобувачів освіти, можливість отримати консультаційну допомогу, підтримка з боку викладачів та сприятливий психологічний клімат у закладі освіти.

Найбільша частка респондентів (45,0 %) оцінила діяльність закладу освіти на рівні «добре». Такий результат є свідченням того, що більшість здобувачів освіти загалом задоволені існуючою системою соціальної підтримки, однак водночас бачать можливості для її подальшого вдосконалення. Це підтверджується результатами попереднього аналізу, відповідно до якого значна частина опитаних висловила потребу в розширенні психологічної допомоги, проведенні тренінгів зі стресостійкості та розвитку додаткових консультативних сервісів.

Водночас увагу привертає той факт, що 25,0 % респондентів оцінили рівень соціальної підтримки як задовільний. Кожен четвертий учасник дослідження не висловив повного задоволення якістю або доступністю існуючих послуг, що може свідчити про наявність окремих проблемних аспектів у системі підтримки. Серед можливих причин можна виокремити недостатню поінформованість про наявні можливості отримання допомоги, обмежену кількість заходів психологічного спрямування, недостатню індивідуалізацію підтримки або відсутність окремих видів послуг, які є актуальними для здобувачів освіти.

Лише 7,5 % респондентів оцінили ефективність соціальної підтримки як незадовільну. Незважаючи на відносно невелику частку таких відповідей, їх не можна ігнорувати, оскільки вони відображають потреби окремої групи здобувачів освіти, які можуть перебувати у складніших життєвих обставинах або мати специфічні потреби, що залишаються недостатньо задоволеними. Важливим завданням закладу освіти є виявлення причин такого невдоволення та розробка адресних механізмів реагування.

Позитивним показником є відсутність оцінок «дуже погано», що свідчить про те, що жоден із респондентів не вважає систему соціальної підтримки повністю неефективною. Це дозволяє зробити висновок про наявність у закладі освіти

сформованої системи підтримки, яка загалом виконує свої функції та відповідає базовим потребам більшості здобувачів освіти.

Результати інтерв'ювання також підтвердили отримані кількісні дані. Більшість учасників інтерв'ю позитивно оцінювали доступність допомоги з боку адміністрації та викладачів, можливість звернутися за консультацією або підтримкою у складних життєвих ситуаціях. Водночас респонденти наголошували на доцільності збільшення кількості психологічних консультацій, групових заходів із розвитку стресостійкості та створення додаткових платформ для комунікації та взаємопідтримки студентської молоді.

Таким чином, результати дослідження свідчать, що система соціальної підтримки у Вінницькому інституті Університету «Україна» загалом функціонує ефективно та позитивно оцінюється більшістю здобувачів освіти. Разом із тим виявлені потреби та пропозиції респондентів свідчать про необхідність подальшого розвитку психологічного, інформаційного та консультативного компонентів підтримки, що має бути враховано під час розробки соціального проєкту з удосконалення системи соціальної підтримки закладу освіти.

У ході дослідження також було з'ясовано, які заходи, на думку респондентів (n=40), необхідно реалізувати для покращення системи соціальної підтримки.

Для узагальнення результатів сформовано таблицю 2.6 «Пропозиції щодо вдосконалення соціальної підтримки» (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Пропозиції щодо вдосконалення соціальної підтримки

Пропозиція	**Кількість осіб**	**%**
Збільшення кількості психологічних консультацій	27	67,5
Проведення тренінгів зі стресостійкості	24	60,0
Розширення інформаційної підтримки	19	47,5
Створення груп взаємопідтримки	18	45,0
Проведення профорієнтаційних заходів	15	37,5
Залучення громадських організацій до підтримк студентів	12	30,0

Джерело: складено автором.

Аналіз результатів показує, що здобувачі освіти найбільше зацікавлені в розширенні психологічної підтримки та проведенні заходів, спрямованих на розвиток стресостійкості. Це ще раз підтверджує актуальність психосоціальної допомоги як одного з пріоритетних напрямів діяльності закладів освіти в умовах війни.

Результати напівструктурованих інтерв'ю дозволили поглибити розуміння потреб здобувачів освіти. Більшість учасників інтерв'ю наголошували на тому, що війна негативно вплинула на їхній емоційний стан, мотивацію до навчання та впевненість у майбутньому. Водночас респонденти позитивно оцінювали підтримку з боку викладачів та адміністрації закладу освіти.

Серед основних потреб респонденти називали необхідність регулярних психологічних консультацій, тренінгів із подолання стресу, професійного консультування та створення додаткових можливостей для неформального спілкування й взаємопідтримки. Окремі учасники інтерв'ю наголошували на важливості залучення громадських організацій до реалізації соціальних програм для молоді.

Таким чином, результати емпіричного дослідження свідчать про високий рівень потреби здобувачів освіти у соціальній та психологічній підтримці в умовах війни. Отримані дані підтверджують необхідність подальшого розвитку системи соціальної підтримки в закладах освіти, розширення спектра соціальних послуг та впровадження нових форм роботи, спрямованих на підтримку психоемоційного благополуччя учасників освітнього процесу.

2.3 Обґрунтування змісту та розробка соціального проєкту з удосконалення системи соціальної підтримки закладів освіти в умовах війни

Результати проведеного емпіричного дослідження засвідчили, що більшість здобувачів освіти відчувають потребу в додатковій соціальній та психологічній підтримці в умовах війни. Найбільш актуальними проблемами виявилися психоемоційне напруження, підвищений рівень тривожності, невизначеність щодо

майбутнього, труднощі адаптації до умов воєнного стану та потреба в отриманні достовірної інформації щодо можливостей підтримки. Отримані результати свідчать про необхідність удосконалення існуючої системи соціальної підтримки в закладах освіти шляхом впровадження нових форм роботи та розширення спектра соціальних послуг [3, с. 18–24; 29, с. 68–72].

Важливим результатом дослідження стало виявлення високого попиту на психологічну підтримку, яку визначили пріоритетною 72,5 % респондентів. Також значна частина опитаних висловила потребу в проведенні тренінгів зі стресостійкості, розширенні інформаційної підтримки та створенні можливостей для взаємодії й взаємопідтримки студентської молоді. Саме тому одним із перспективних напрямів удосконалення соціальної підтримки закладів освіти є впровадження комплексних програм психосоціальної підтримки та розвитку життєстійкості здобувачів освіти [7, с. 33–37; 31, с. 30–33].

На основі результатів теоретичного та емпіричного дослідження було розроблено соціальний проєкт «Освітній простір підтримки», спрямований на удосконалення системи соціальної підтримки здобувачів освіти в умовах війни.

Метою проєкту є підвищення рівня психосоціального благополуччя здобувачів освіти, розвиток їхньої стресостійкості та розширення доступу до соціальної, психологічної та інформаційної підтримки в умовах воєнного стану.

Основними завданнями проєкту визначено:

– створення системи регулярної психосоціальної підтримки здобувачів освіти;

– розвиток навичок стресостійкості та емоційної саморегуляції;

– підвищення рівня поінформованості молоді щодо доступних соціальних послуг;

– формування середовища взаємопідтримки та соціальної згуртованості;

– посилення взаємодії закладу освіти з громадськими організаціями та соціальними інституціями.

Цільовою аудиторією проєкту є здобувачі освіти Вінницького інституту Університету «Україна», зокрема внутрішньо переміщені особи, особи з

інвалідністю, студенти, які перебувають у складних життєвих обставинах, а також інші учасники освітнього процесу, які потребують соціальної підтримки.

Для досягнення поставленої мети передбачається реалізація комплексу взаємопов’язаних заходів.

Для систематизації основних заходів проєкту доцільно представити їх у таблиці «Основні заходи соціального проєкту «Освітній простір підтримки»» (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Основні заходи соціального проєкту «Освітній простір підтримки»

Захід	**Зміст**
Психологічні консультації	Індивідуальна та групова психологічна підтримка
Тренінги зі стресостійкості	Формування навичок подолання стресу та емоційної саморегуляції
Групи взаємопідтримки	Організація зустрічей для обміну досвідом та підтримки
Інформаційні вебінари	Ознайомлення з можливостями соціальної підтримки та захисту прав
Кар’єрні консультації	Підтримка професійного самовизначення та працевлаштування
Волонтерські ініціативи	Залучення здобувачів освіти до соціально корисної діяльності

Джерело: розроблено автором.

Для забезпечення системності та послідовності впровадження соціального проєкту було розроблено план його реалізації, який передбачає підготовчий, організаційний, практичний та підсумковий етапи. Запропонований план дозволяє забезпечити поетапне досягнення поставленої мети та ефективне використання ресурсів закладу освіти. План реалізації соціального проєкту «Освітній простір підтримки» представлено в однойменній таблиці 2.8.

Аналіз таблиці 2.8 свідчить про те, що реалізація проєкту здійснюватиметься поетапно та передбачає логічну послідовність дій від підготовки до оцінювання отриманих результатів. Підготовчий та організаційний етапи спрямовані на створення необхідних умов для впровадження проєкту, формування команди виконавців та забезпечення інформаційної підтримки учасників.

Таблиця 2.8

План реалізації соціального проєкту «Освітній простір підтримки»

Етап	Термін виконання	Зміст діяльності
Підготовчий	1 місяць	Формування робочої групи, планування заходів, інформування учасників
Організаційний	1 місяць	Розробка графіка консультацій, підготовка інформаційних матеріалів, залучення партнерів
Практичний	4 місяці	Проведення психологічних консультацій, тренінгів, вебінарів, груп взаємопідтримки, кар’єрних консультацій
Підсумковий	1 місяць	Оцінювання результатів проєкту, анкетування учасників, підготовка звіту та рекомендацій

Найбільш тривалим є практичний етап, оскільки саме на цьому етапі відбувається безпосереднє надання соціальної та психологічної підтримки здобувачам освіти. Реалізація комплексу консультаційних, тренінгових та інформаційних заходів сприятиме підвищенню рівня психологічної стійкості, розвитку навичок самодопомоги та покращенню соціальної адаптації молоді в умовах війни.

Підсумковий етап має важливе значення для визначення ефективності реалізованих заходів та оцінювання ступеня досягнення поставлених цілей. Проведення повторного анкетування учасників дозволить визначити зміни в рівні задоволеності соціальною підтримкою та сформувати практичні рекомендації щодо подальшого вдосконалення системи підтримки у закладі освіти.

Таким чином, запропонований план реалізації проєкту забезпечує комплексний та послідовний підхід до удосконалення системи соціальної підтримки здобувачів освіти та створює умови для досягнення його очікуваних результатів.

Також запропонований проєкт передбачає використання сучасних підходів до соціальної роботи, які ґрунтуються на принципах доступності, добровільності, адресності, конфіденційності, партнерства та орієнтації на потреби отримувачів

соціальних послуг. Реалізація зазначених принципів забезпечує рівний доступ усіх учасників освітнього процесу до необхідної підтримки незалежно від їхнього соціального статусу, місця проживання, стану здоров’я чи інших індивідуальних особливостей. Особливого значення в умовах війни набуває принцип орієнтації на потреби отримувачів послуг, який передбачає врахування реальних запитів здобувачів освіти та адаптацію соціальної підтримки відповідно до конкретних життєвих обставин.

В основу проєкту покладено людиноцентрований підхід, відповідно до якого здобувач освіти розглядається не лише як отримувач допомоги, а як активний учасник процесу подолання складних життєвих обставин. Важливим завданням є не лише надання підтримки, але й розвиток особистісних ресурсів, навичок самодопомоги, стресостійкості, соціальної активності та відповідальності за власне благополуччя. Такий підхід відповідає сучасним тенденціям розвитку соціальної роботи та сприяє формуванню життєстійкості молоді в умовах тривалих кризових викликів [32, с. 56–61].

Важливою складовою проєкту є міжвідомча взаємодія, яка передбачає налагодження ефективної співпраці між закладом освіти, органами соціального захисту населення, центрами соціальних служб, службами у справах дітей, закладами охорони здоров’я, психологічними службами та громадськими організаціями. Така співпраця дозволяє своєчасно виявляти проблеми учасників освітнього процесу, забезпечувати комплексне реагування на їхні потреби та координувати надання різних видів допомоги [24, с. 71–78].

Особливу роль у реалізації проєкту відіграє партнерство з громадськими організаціями та благодійними фондами, які мають досвід надання психосоціальної підтримки, реалізації освітніх і гуманітарних програм, а також роботи з внутрішньо переміщеними особами та іншими вразливими категоріями населення. Залучення громадського сектору сприяє розширенню спектра соціальних послуг, підвищенню їхньої доступності та залученню додаткових ресурсів для підтримки здобувачів освіти.

Важливим напрямом реалізації проєкту є також використання сучасних цифрових технологій та дистанційних форм соціальної підтримки. Проведення

онлайн-консультацій, вебінарів, інформаційних кампаній та груп взаємопідтримки дозволяє забезпечити безперервність надання допомоги навіть за умов повітряних тривог, дистанційного навчання чи вимушеного переміщення учасників освітнього процесу. Використання цифрових інструментів сприяє підвищенню доступності соціальної підтримки та розширює можливості залучення молоді до участі в заходах проєкту.

Таким чином, реалізація проєкту на засадах сучасних підходів до соціальної роботи, міжвідомчої взаємодії та соціального партнерства забезпечить комплексний характер підтримки здобувачів освіти, сприятиме підвищенню їхньої психологічної стійкості, соціальної адаптації та покращенню якості освітнього середовища в умовах війни.

Для оцінювання ефективності реалізації проєкту було визначено систему кількісних та якісних показників, що вважаємо за доцільне представити у таблиці 2.9 «Очікувані результати реалізації соціального проєкту» (табл. 2.9).

Таблиця 2.9

Очікувані результати реалізації соціального проєкту

Показник	**Очікуваний результат**
Кількість учасників проєкту	не менше 100 осіб
Проведені тренінги	не менше 6 заходів
Проведені консультації	не менше 50 консультацій
Інформаційні заходи	не менше 4 вебінарів
Рівень задоволеності учасників	не менше 80 % позитивних оцінок
Підвищення обізнаності щодо соціальної підтримки	не менше 70 % учасників

Джерело: розроблено автором.

Очікується, що реалізація проєкту сприятиме підвищенню рівня психологічної стійкості здобувачів освіти, покращенню їхньої соціальної адаптації, розвитку навичок подолання стресу та розширенню доступу до соціальних послуг. Крім того, проєкт дозволить посилити роль закладу освіти як важливого осередку соціальної підтримки та розвитку молоді в умовах війни.

Таким чином, результати проведеного дослідження підтвердили доцільність розробки та впровадження соціального проєкту «Освітній простір підтримки». Запропонований проєкт відповідає актуальним потребам здобувачів освіти та може бути використаний як практичний інструмент удосконалення системи соціальної підтримки закладів освіти в умовах воєнного стану.

Висновки до 2-го розділу

У другому розділі кваліфікаційної роботи було досліджено особливості організації соціальної підтримки закладів освіти в умовах війни, проведено емпіричне дослідження серед здобувачів освіти Вінницького інституту Університету «Україна» та розроблено соціальний проєкт, спрямований на вдосконалення системи соціальної підтримки учасників освітнього процесу.

Установлено, що в умовах воєнного стану заклади освіти виконують не лише освітню, а й важливу соціальну функцію, забезпечуючи підтримку здобувачів освіти, сприяючи їхній соціальній адаптації, психологічному благополуччю та формуванню безпечного освітнього середовища. Аналіз діяльності закладів освіти засвідчив, що найбільш поширеними напрямами соціальної підтримки є психологічне консультування, інформаційний супровід, підтримка внутрішньо переміщених осіб, розвиток інклюзивного середовища та організація взаємодії з громадськими організаціями й соціальними службами.

За результатами анкетування 40 здобувачів освіти встановлено, що основними труднощами, з якими стикається молодь в умовах війни, є психоемоційне напруження та тривожність (77,5 %), вплив повітряних тривог на освітній процес (70,0 %) та невизначеність щодо майбутнього (62,5 %). Отримані результати свідчать про значний вплив воєнних подій на психоемоційний стан здобувачів освіти та необхідність посилення заходів соціальної підтримки.

Виявлено, що найбільшу потребу респонденти відчувають у психологічній підтримці (72,5 %), інформаційній підтримці (57,5 %) та кар’єрному консультуванні (50,0 %). Це свідчить про те, що сучасна молодь потребує не

лише допомоги у подоланні наслідків стресу, але й підтримки у плануванні власного майбутнього, професійного розвитку та адаптації до нових соціальних умов.

Установлено, що система соціальної підтримки у Вінницькому інституті Університету «Україна» загалом позитивно оцінюється здобувачами освіти. Позитивні оцінки («відмінно» та «добре») надали 67,5 % респондентів. Водночас результати дослідження засвідчили наявність потреби у розширенні психологічних консультацій, проведенні тренінгів зі стресостійкості, створенні груп взаємопідтримки та посиленні інформаційно-консультативної роботи.

Результати напівструктурованих інтерв'ю підтвердили висновки анкетування та дозволили більш детально визначити проблеми й потреби здобувачів освіти. Учасники інтерв'ю наголошували на важливості доступної психологічної допомоги, розвитку комунікації між учасниками освітнього процесу та розширення можливостей для отримання соціальної підтримки в умовах війни.

На основі результатів теоретичного та емпіричного дослідження було розроблено соціальний проєкт «Освітній простір підтримки», спрямований на вдосконалення системи соціальної підтримки здобувачів освіти. Проєкт передбачає проведення психологічних консультацій, тренінгів зі стресостійкості, груп взаємопідтримки, інформаційних вебінарів та кар'єрних консультацій. Запропонований проєкт базується на принципах доступності, добровільності, партнерства, людиноцентрованого підходу та міжвідомчої взаємодії.

Таким чином, результати проведеного дослідження підтвердили необхідність подальшого розвитку системи соціальної підтримки закладів освіти в умовах війни. Реалізація запропонованого соціального проєкту сприятиме підвищенню рівня психологічної стійкості здобувачів освіти, покращенню їхньої соціальної адаптації, розширенню доступу до соціальних послуг та створенню більш безпечного й підтримувального освітнього середовища.

ВИСНОВКИ

На основі теоретичного та емпіричного дослідження проблеми організації соціальної підтримки закладів освіти в умовах війни було досягнуто поставленої мети та виконано визначені завдання, що дало змогу сформулювати такі висновки.

1. Проаналізовано сутність соціальної підтримки та її значення для функціонування закладів освіти в умовах війни. Встановлено, що соціальна підтримка є важливою складовою соціальної роботи та являє собою систему соціальних, психологічних, інформаційних, правових та адаптаційних заходів, спрямованих на подолання складних життєвих обставин, захист прав людини та забезпечення її соціального благополуччя. У сучасних умовах заклади освіти виконують не лише освітню, а й важливу соціальну функцію, сприяючи підтримці здобувачів освіти, їхній адаптації до наслідків війни та збереженню стабільності освітнього середовища.
2. Досліджено нормативно-правові засади організації соціальної підтримки закладів освіти в Україні в умовах воєнного стану. Встановлено, що правову основу соціальної підтримки становлять Конституція України, Закони України «Про освіту», «Про соціальні послуги», «Про охорону дитинства», «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», а також міжнародні документи, зокрема Конвенція ООН про права дитини, Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю та рекомендації міжнародних організацій UNESCO і UNICEF. Нормативно-правова база забезпечує необхідні умови для реалізації соціальної підтримки учасників освітнього процесу, однак потребує подальшого вдосконалення з урахуванням викликів воєнного часу.
3. Визначено основні напрями, форми та механізми соціальної підтримки учасників освітнього процесу в умовах війни. До ключових напрямів належать психосоціальна підтримка, соціальна адаптація, соціальний

супровід, інформаційно-консультативна допомога, інклюзивна підтримка та забезпечення безпечного освітнього середовища. Встановлено, що найбільш ефективними формами роботи є індивідуальне консультування, групова робота, тренінги, соціальний супровід, інформаційні заходи та онлайн-підтримка. Важливими механізмами реалізації соціальної підтримки виступають міжвідомча взаємодія, соціальне партнерство та залучення ресурсів громадських і міжнародних організацій.

4. Проаналізовано діяльність закладів освіти щодо організації соціальної підтримки учасників освітнього процесу. З'ясовано, що сучасні заклади освіти активно впроваджують заходи психологічної, соціальної та інформаційної підтримки, забезпечують адаптацію внутрішньо переміщених осіб, розвиток інклюзивного середовища та співпрацюють із соціальними службами й громадськими організаціями. Встановлено, що ефективність такої діяльності значною мірою залежить від системності роботи, професійної підготовки фахівців та міжвідомчої координації.
5. Проведено емпіричне дослідження особливостей соціальної підтримки закладів освіти в умовах війни на базі Вінницького інституту Університету «Україна». У дослідженні взяли участь 40 здобувачів освіти, а також проведено 8 напівструктурованих інтерв'ю. За результатами дослідження встановлено, що найбільш поширеними труднощами для здобувачів освіти є психоемоційне напруження та тривожність (77,5 %), вплив повітряних тривог на освітній процес (70,0 %) та невизначеність щодо майбутнього (62,5 %). Найбільший попит серед респондентів мають психологічна підтримка (72,5 %), інформаційна підтримка (57,5 %) та кар'єрне консультування (50,0 %). Водночас 67,5 % опитаних позитивно оцінили діяльність закладу освіти щодо організації соціальної підтримки.
6. На основі результатів теоретичного та емпіричного дослідження розроблено соціальний проєкт «Освітній простір підтримки»,

спрямований на вдосконалення системи соціальної підтримки здобувачів освіти в умовах війни. Проєкт передбачає проведення психологічних консультацій, тренінгів зі стресостійкості, груп взаємопідтримки, інформаційних вебінарів та кар'єрних консультацій. Його реалізація базується на принципах доступності, добровільності, людиноцентрованого підходу, соціального партнерства та міжвідомчої взаємодії.

Проведене дослідження підтвердило, що соціальна підтримка є важливим чинником забезпечення стабільного функціонування закладів освіти в умовах війни та необхідною умовою збереження психологічного благополуччя, соціальної адаптації та освітньої успішності здобувачів освіти. Встановлено, що подальший розвиток системи соціальної підтримки повинен бути спрямований на розширення психосоціальних послуг, посилення міжвідомчої взаємодії, впровадження інноваційних форм роботи та активніше залучення громадських організацій до підтримки учасників освітнього процесу.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості використання запропонованого соціального проєкту та сформульованих рекомендацій для вдосконалення діяльності закладів освіти щодо організації соціальної підтримки в умовах війни, а також для подальшого розвитку теорії та практики соціальної роботи в освітньому середовищі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрійчук І. П. Особливості соціальної підтримки внутрішньо переміщених осіб в умовах воєнного стану. Соціальна робота та соціальна освіта. 2023. № 2 (11). С. 15–24.
2. Бех І. Д. Особистість у кризових умовах розвитку. Київ : Либідь, 2022. 312 с.
3. Богданов С. О., Чернобровкіна В. А. Психосоціальна підтримка в умовах війни. Київ : НаУКМА, 2023. 248 с.
4. Бойко О. В. Організація соціальної роботи в закладах освіти в умовах кризових викликів. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. 2023. № 1 (355). С. 22–30.
5. Боришевський М. Й. Соціальна підтримка особистості в кризових умовах. Київ : Інтерсервіс, 2022. 286 с.
6. Васильєва-Калініна М. А. Соціальна робота в умовах воєнного стану : навч. посіб. Київ : Каравела, 2023. 224 с.
7. Головко М. В. Соціально-психологічна підтримка учасників освітнього процесу під час війни. Освіта та розвиток обдарованої особистості. 2024. № 1. С. 31–38.
8. Гриценко Н. Є. Роль закладів освіти у забезпеченні соціальної підтримки дітей та сімей в умовах війни. Педагогічна освіта: теорія і практика. 2024. № 36. С. 58–66.
9. Давиденко Г. В. Digital Inclusion and Accessibility: Social Digitalisation. Вінниця : ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2023. 236 с.
10. Давиденко Г. В. Діагностика булінгу (цькування) викладачів закладів фахової передвищої освіти з боку здобувачів та батьків: результати емпіричного дослідження. Подільський науковий вісник. 2025. № 35–36. С. 83–90.
11. Давиденко Г. В., Романський Р. Толерантність як основа позитивного ставлення до людей з інвалідністю в сучасному суспільстві. Подільський науковий вісник. 2025. № 34. С. 54–61.

12. Державний стандарт соціальної послуги соціальної адаптації : затв. наказом Міністерства соціальної політики України.
13. Дяченко Н. В. Соціальна адаптація дітей внутрішньо переміщених осіб в освітньому середовищі. Інноваційна педагогіка. 2023. Вип. 60. Т. 2. С. 85–90.
14. Журавель Т. В. Соціальна робота з дітьми та молоддю в умовах надзвичайних ситуацій. Київ : Фенікс, 2023. 215 с.
15. Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» від 20.10.2014 № 1706-VII.
16. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII.
17. Закон України «Про охорону дитинства» від 26.04.2001 № 2402-III.
18. Закон України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 № 463-IX.
19. Закон України «Про соціальні послуги» від 17.01.2019 № 2671-VIII.
20. Капська А. Й. Соціальна педагогіка : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 488 с.
21. Караман О. Л. Теорія та практика соціальної роботи : навч. посіб. Київ : Слово, 2022. 376 с.
22. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР.
23. Ковальчук І. В. Психосоціальна підтримка дітей в умовах воєнного конфлікту: роль соціального працівника. Соціальна робота та соціальна освіта. 2024. № 1 (12). С. 49–58.
24. Козубовська І. В. Організація міжвідомчої взаємодії щодо підтримки дітей та молоді в умовах війни. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. 2023. Вип. 2 (53). С. 71–78.
25. Лактіонова Г. М. Соціальна підтримка сімей у кризових умовах. Київ : Логос, 2023. 240 с.
26. Максименко С. Д. Психологічна допомога особистості в кризових ситуаціях. Київ : Ніка-Центр, 2022. 320 с.
27. Мельник Л. Б. Соціальна підтримка педагогічних працівників у період воєнного стану. Педагогічний альманах. 2024. Вип. 54. С. 112–119.

28. Національна стратегія розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі. Київ, 2024.
29. Панок В. Г. Психологічна служба системи освіти України в умовах війни. Київ : Ніка-Центр, 2023. 214 с.
30. Повалій Т. Л. Організація соціальної роботи в закладах освіти. Київ : Академвидав, 2021. 272 с.
31. Савченко С. В. Особливості діяльності соціального працівника в закладах освіти під час війни. Соціальна педагогіка: теорія та практика. 2023. № 4. С. 27–35.
32. Семигіна Т. В. Соціальна робота: сучасні виклики та перспективи розвитку. Київ : Академвидав, 2022. 304 с.
33. Ткаченко О. М. Організація психосоціальної підтримки дітей та молоді в закладах освіти в умовах війни. Актуальні питання гуманітарних наук. 2024. Вип. 72. Т. 3. С. 214–220.
34. Трубавіна І. М. Соціально-педагогічна підтримка дітей та сімей в умовах війни. Харків : Основа, 2023. 256 с.
35. Харченко С. Я. Соціальна робота в територіальних громадах. Київ : Каравела, 2022. 290 с.
36. Чернета С. Ю. Соціальна робота з вразливими категоріями населення : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 318 с.
37. Шевців З. М. Інклюзивна освіта: теорія та практика : навч. посіб. Львів : Новий Світ-2000, 2021. 352 с.
38. Шульга Н. М. Безпечне освітнє середовище як чинник соціальної підтримки здобувачів освіти в умовах війни. Інноваційна педагогіка. 2024. Вип. 68. С. 142–148.
39. Яременко О. О. Соціальна робота з сім’ями, які постраждали внаслідок війни: сучасні підходи та практики. Ввічливість. Humanitas. 2023. № 5. С. 96–103.
40. Convention on the Rights of Persons with Disabilities. New York : United Nations, 2006.
41. Convention on the Rights of the Child. New York : United Nations, 1989.

42. Education Cannot Wait. Ukraine Crisis Response Report. New York : Education Cannot Wait, 2024.
43. European Commission. Supporting Ukrainian Education Systems. Brussels : European Commission, 2024.
44. IASC Guidelines on Mental Health and Psychosocial Support in Emergency Settings. Geneva : IASC, 2023.
45. OECD. Supporting Students and Teachers from Ukraine. Paris : OECD Publishing, 2023.
46. Save the Children. Supporting Education in Conflict Settings. London : Save the Children International, 2023.
47. UNHCR. Supporting Refugee and Displaced Children through Education. Geneva : UNHCR, 2024.
48. UNESCO. Education in Emergencies. Paris : UNESCO, 2024.
49. UNESCO. Global Education Monitoring Report 2024. Paris : UNESCO, 2024.
50. UNICEF. Education Under Attack in Ukraine. New York : UNICEF, 2023.
51. UNICEF. Learning and Well-being in Ukraine. New York : UNICEF, 2024.
52. World Bank. Education and Resilience in Conflict-Affected Contexts. Washington : World Bank, 2024.

ДОДАТКИ

Додаток А

АНКЕТА

«Оцінка потреб здобувачів освіти у соціальній підтримці в умовах війни»

Шановний(а) здобувачу(ко) освіти!

Просимо Вас взяти участь в опитуванні, метою якого є вивчення потреб здобувачів освіти у соціальній підтримці в умовах війни. Опитування є анонімним, а отримані результати будуть використані виключно в узагальненому вигляді для наукових цілей.

1. Ваша стать:
   □ Жіноча
   □ Чоловіча
2. Ваш вік:
   □ До 18 років
   □ 18–20 років
   □ 21–25 років
   □ Понад 25 років
3. На якому курсі Ви навчаєтесь?
   □ 1 курс
   □ 2 курс
   □ 3 курс
   □ 4 курс
   □ Інше _____
4. Чи маєте Ви статус внутрішньо переміщеної особи?
   □ Так
   □ Ні
5. Чи вплинула війна на Ваше навчання?
   □ Значною мірою
   □ Частково
   □ Майже не вплинула
   □ Не вплинула
6. Які труднощі Ви відчуваєте під час навчання в умовах війни? (можна обрати декілька варіантів)
   □ Психоемоційне напруження та тривожність
   □ Повітряні тривоги
   □ Невизначеність щодо майбутнього
   □ Фінансові труднощі
   □ Проблеми з концентрацією уваги
   □ Необхідність поєднувати навчання та роботу
   □ Інше _____
7. Чи потребуєте Ви додаткової соціальної підтримки?
   □ Так
   □ Ні
   □ Важко відповісти
8. Які види підтримки для Вас є найбільш важливими? (можна обрати декілька варіантів)
   □ Психологічна підтримка
   □ Соціальне консультування
   □ Інформаційна підтримка
   □ Матеріальна допомога
   □ Юридичне консультування
   □ Кар’єрне консультування
   □ Інше _____
9. Чи знаєте Ви, куди можна звернутися за соціальною або психологічною допомогою у Вашому закладі освіти?
   □ Так

□ Ні
□ Частково

10. Чи зверталися Ви за допомогою до працівників закладу освіти?
□ Так
□ Ні
11. Якщо зверталися, чи була допомога корисною?
□ Так
□ Частково
□ Ні
□ Не звертався(лася)
12. Як Ви оцінюєте рівень соціальної підтримки у Вашому закладі освіти?
□ Відмінно
□ Добре
□ Задовільно
□ Незадовільно
□ Дуже погано
13. Які заходи, на Вашу думку, необхідно запровадити для покращення системи соціальної підтримки? (можна обрати декілька варіантів)
□ Більше психологічних консультацій
□ Тренінги зі стресостійкості
□ Групи взаємопідтримки
□ Інформаційні заходи
□ Кар'єрне консультування
□ Волонтерські програми
□ Інше _____
14. Чи брали б Ви участь у заходах із психологічної підтримки або розвитку стресостійкості?
□ Так
□ Ні
□ Не знаю
15. Ваші пропозиції щодо вдосконалення соціальної підтримки у закладі освіти:

Дякуємо за участь в опитуванні!

Додаток Б

ПРОГРАМА НАПІВСТРУКТУРОВАНОГО ІНТЕРВ'Ю
«Досвід здобувачів освіти щодо отримання соціальної підтримки в умовах війни»

Шановний(а) учаснику(це)!

Інтерв'ю проводиться в межах кваліфікаційної роботи на тему «Організація соціальної підтримки закладів освіти в умовах війни». Метою дослідження є вивчення потреб здобувачів освіти у соціальній підтримці та визначення шляхів удосконалення системи підтримки в закладах освіти.

Участь в інтерв'ю є добровільною. Отримана інформація буде використана виключно в наукових цілях та представлена в узагальненому вигляді.

Блок 1. Загальна інформація про респондента

1. Вкажіть Ваш вік.
2. На якій спеціальності та курсі Ви навчаєтесь?
3. Чи маєте Ви статус внутрішньо переміщеної особи?
4. Чи належите Ви до категорії осіб, які потребують додаткової соціальної підтримки (особа з інвалідністю, член сім'ї військовослужбовця, ВПО тощо)?

Блок 2. Особливості навчання в умовах війни

5. Як війна вплинула на Ваше навчання та студентське життя?
6. Які труднощі Ви найчастіше відчуваєте під час навчання в умовах воєнного стану?
7. Що, на Вашу думку, найбільше ускладнює процес навчання сьогодні?
8. Чи змінилося Ваше ставлення до навчання та професійного майбутнього після початку повномасштабної війни?

Блок 3. Досвід отримання соціальної підтримки

9. Чи виникала у Вас потреба в соціальній або психологічній підтримці під час війни?
10. Якщо так, то які саме види підтримки були для Вас найбільш необхідними?
11. До кого Ви зверталися по допомогу?
12. Чи вдалося Вам отримати необхідну підтримку?
13. Які форми допомоги виявилися найбільш корисними для Вас?

Блок 4. Оцінка діяльності закладу освіти

14. Як Ви оцінюєте діяльність закладу освіти щодо підтримки здобувачів освіти в умовах війни?
15. Які заходи підтримки, що реалізуються у закладі освіти, Ви вважаєте найбільш ефективними?
16. Чи достатньо, на Вашу думку, заклад освіти інформує студентів про можливості отримання допомоги?
17. Які потреби здобувачів освіти, на Ваш погляд, залишаються недостатньо врахованими?

Блок 5. Пропозиції щодо вдосконалення системи соціальної підтримки

18. Які нові заходи або послуги доцільно запровадити для підтримки студентської молоді в умовах війни?
19. Якою, на Вашу думку, має бути роль соціального працівника у закладі освіти?
20. Що необхідно змінити для підвищення ефективності соціальної підтримки здобувачів освіти?
21. Які рекомендації Ви можете надати адміністрації закладу освіти щодо вдосконалення системи підтримки?

Завершення інтерв'ю

Дякуємо Вам за участь у дослідженні та надані відповіді. Ваша думка є важливою для вдосконалення системи соціальної підтримки здобувачів освіти в умовах війни.

Додаток В

ПАСПОРТ СОЦІАЛЬНОГО ПРОЄКТУ «Освітній простір підтримки»

1. Загальна інформація про проєкт

Назва проєкту: «Освітній простір підтримки»
Тип проєкту: соціальний проєкт.
Термін реалізації: 6 місяців.
Місце реалізації: Вінницький інститут Університету «Україна».
Цільова аудиторія: здобувачі та здобувачки освіти Вінницького інституту Університету «Україна», зокрема внутрішньо переміщені особи, особи з інвалідністю, здобувачі освіти, які перебувають у складних життєвих обставинах, а також інші учасники освітнього процесу, які потребують соціальної підтримки.

2. Актуальність проєкту

Повномасштабна війна в Україні суттєво вплинула на психоемоційний стан молоді, умови навчання та соціальне благополуччя здобувачів освіти. Результати проведеного емпіричного дослідження показали, що більшість студентів відчувають психоемоційне напруження, тривожність, невизначеність щодо майбутнього та потребують додаткової соціальної й психологічної підтримки.

Водночас сучасні заклади освіти мають забезпечувати не лише якісне навчання, але й створювати умови для соціальної адаптації, розвитку життєстійкості та підтримки психічного здоров'я молоді. Саме тому виникає потреба у впровадженні комплексного проєкту, спрямованого на вдосконалення системи соціальної підтримки учасників освітнього процесу.

3. Мета проєкту

Підвищення рівня психосоціального благополуччя здобувачів освіти шляхом удосконалення системи соціальної підтримки, розвитку навичок стресостійкості, соціальної адаптації та розширення доступу до соціальних і психологічних послуг в умовах війни.

4. Завдання проєкту

1. Організувати систему регулярної психосоціальної підтримки здобувачів освіти.
2. Сприяти розвитку навичок стресостійкості та психологічної саморегуляції.
3. Підвищити рівень обізнаності молоді щодо можливостей отримання соціальної допомоги.
4. Створити умови для взаємопідтримки та соціальної згуртованості студентської молоді.
5. Розширити співпрацю закладу освіти з громадськими організаціями та соціальними інституціями.

5. Основні заходи проєкту

№	Захід
1	Індивідуальні психологічні консультації
2	Групові консультації та зустрічі взаємопідтримки
3	Тренінги зі стресостійкості та психологічного відновлення
4	Інформаційні вебінари щодо соціальних послуг та можливостей підтримки
5	Кар'єрні консультації та заходи професійного розвитку
6	Волонтерські та соціальні ініціативи за участю здобувачів освіти

6. План реалізації проєкту

Етап	Термін виконання	Основний зміст
Підготовчий	1 місяць	Формування робочої групи, планування діяльності, інформування учасників
Організаційний	1 місяць	Підготовка матеріалів, складання графіків, залучення партнерів
Практичний	4 місяці	Реалізація заходів проєкту
Підсумковий	1 місяць	Оцінювання результатів, підготовка звіту та рекомендацій

7. Очікувані результати

- охоплення проєктом не менше 100 здобувачів освіти;
- проведення не менше 50 психологічних консультацій;
- організація не менше 6 тренінгів зі стресостійкості;
- проведення не менше 4 інформаційних вебінарів;
- підвищення рівня обізнаності учасників щодо можливостей соціальної підтримки;
- покращення психоемоційного стану учасників проєкту;
- підвищення рівня задоволеності здобувачів освіти системою соціальної підтримки.

8. Партнери проєкту

- Вінницький інститут Університету «Україна»;
- ГО «Соціальна перспектива»;
- Центр життєстійкості м. Вінниці;
- Вінницький міський центр соціальних служб;
- громадські організації та волонтерські об’єднання;
- психологічні служби та фахівці соціальної сфери.

9. Ресурсне забезпечення проєкту

Для реалізації проєкту передбачається використання кадрових, матеріально-технічних та інформаційних ресурсів закладу освіти й партнерських організацій. До реалізації заходів залучаються викладачі, психологи, соціальні працівники, представники громадських організацій та волонтери.

10. Критерії оцінювання ефективності проєкту

- кількість учасників заходів;
- рівень задоволеності учасників;
- кількість проведених консультацій та тренінгів;
- рівень поінформованості щодо соціальних послуг;
- зміни у самооцінці психоемоційного стану учасників;
- кількість нових партнерських ініціатив, започаткованих у межах проєкту.

11. Перспективи сталості проєкту

Після завершення проєкту його окремі заходи можуть бути інтегровані в систему виховної та соціальної роботи закладу освіти. Напрацьовані методичні матеріали, програми тренінгів та механізми партнерської взаємодії можуть використовуватися для подальшої організації соціальної підтримки здобувачів освіти в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України.